

Mál nr. 129/2020**M og
V v/ slysátryggingar launþega sveitafélaginu X****Gildissvið vátryggingarskilmála vegna ákvæðis um mat á örorku innan þriggja ára vegna slyss sem varð 24. október 2014.****Gögn.**

Málskot mótttekið 6. apríl 2020 ásamt fylgigögnum.

Bréf V dags. 30. apríl 2020, ásamt vátryggingarskilmálum SP20 og tjónskvittun vegna uppgjörs úr ábyrgðartryggingu ökutækis dags. 12. mars 2020.

Málsatvik.

M slasaðist í umferðarslysi 20. október 2014. Mat á afleiðingum slyssins fór fram með matsgerð dags. 13. apríl 2016 og móttók lögmaður M greiðslu „.... með fyrirvara um niðurstöður fyrirbyggjandi matsgerðar og áskilinn réttur til að krefjast bóta úr tryggingunni ef óskað verður eftir nýju mati.“ Í ágúst 2017 var óskað eftir mati dómkvaddra matsmanna vegna afleiðinga slyssins, en lá það mat ekki fyrir fyrr en 15. janúar 2020. Af gögnum málsins má ráða að M hafi upplýst V um beiðni um dómkvaðningu matsmanna í ágúst 2017. Í gr. 13.2.1 í vátryggingarskilmálum V kemur fram að „*Valdi slys vátryggðum varanlegri læknisfræðilegri örorku innan þriggja ára frá því slysið varð greiddast örorkubætur á grundvelli þeirrar vátryggingaffárhæðar sem var í gildi á slysdegi.*“ Í gr. 13.2.5 kemur síðan fram að „*Örorkan skal að jafnaði metin einu ári eftir slysið, annars þegar læknir telur að varanlegar afleiðingar slyssins hafi komið í ljós, en þó ekki síðar en þremur árum eftir slysdag.*“

M telur að greiða eigi bætur úr slysátryggingu launþega og bendir á að ákvæði gr. 13.2.1 og 13.2.5 vátryggingarskilmála eigi ekki að koma til brottfalls á bótarétti hennar. M bendir á að hvergi í skilmálum sé tiltekið hvaða réttaráhrif það hafi ef örorka er metin meira en þremur árum eftir slysdag og þá sé ekki ljóst hvort nægjanlegt sé að óska eftir mati innan þriggja ára þrátt fyrir að matsgerð liggi fyrir eftir það tímamark. M byggir á því að umrædd ákvæði séu einhliða samin af V og verði því að túlka þau þannig að nægilegt hafi verið að óska eftir mati innan þriggja ára frá slysdegi, sbr. 36. gr. b. laga nr. 7/1936. M bendir á að óskaði hafi verið eftir dómkvaðningu matsmanna í ágúst 2017 og hafi það því verið innan umræddra þriggja ára. M telur að V hafi samþykkt að bera ekki fyrir sig umrædd skilmálaákvæði með því að hafa ekki gert athugasemdir við fyrirvara þann sem lögmaður M setti við móttöku greiðslu á árinu 2016. Þá vísar M einnig til 36. gr. og 36. gr. c. í lögum nr. 7/1936 og telur að víkja eigi ákvæði í gr. 13.2.5 til hliðar, enda ósanngjarnt af hálfu V að bera það fyrir sig.

V hefur hafnað því að greiða bætur úr slysátryggingu launþega og ber við ákvæðum í gr. 13.2.1 og 13.2.5 vátryggingarskilmála því til stuðnings að ekki sé hægt að krefjast bóta á grundvelli matsgerðar dómkvaddra matsmanna dags. 15. janúar 2020 þar sem meira en þrjú ár hafi þá verið liðin frá slysdegi. V vísar til tveggja dóma Hæstaréttar máli sínu til stuðnings, annars vegar Hrd. 22/2004 og hins vegar Hrd. 604/2017. V bendir á að í síðara málinu hafi aðstæður verið með sama hætti og í máli M, tekið hafi verið við greiðslu bóta eftir fyrri matsgerð með fyrirvara en V hafi ekki samþykkt að víkja frá ákvæðum vátryggingarskilmála um mat á örorku innan þriggja ára frá slysdegi. V bendir einnig á að niðurstaða Hæstaréttar hafi verið sú að fyrirvari við uppgjör vegna fyrri matsgerðar dugi ekki til að víkja frá ákvæðum vátryggingarskilmálanna, auk þess sem það komi fram bæði í niðurstöðu þessa dóms sem í Hrd. 22/2004 að umrædd ákvæði vátryggingarskilmála séu ekki óeðlileg eða óvenjuleg þannig að víkja eigi þeim til hliðar á grundvelli 36. gr. laga um samningagerð, umboð og ógilda löggæringa.

Álit.

Ágreiningur málsaðila snýst um gildissvið ákvæða í vátryggingarskilmálum V, sbr. gr. 13.2.1 og 13.2.5 þar sem gert er ráð fyrir því að örorka sé metin innan þriggja ára frá slysdegi. Ljóst er af gögnum málsins að M gerir nú kröfu um greiðslu bóta vegna umferðarslyss sem varð 20. október 2014, á grundvelli matsgerðar dags. 15. janúar 2020, eða rúmum fimm árum eftir að slysið varð.

Þegar ákvæði gr. 13.2.5 er metið með hliðsjón af niðurstöðu Hæstaréttar í máli réttarins nr. 604/2017 verður ekki hjá því komist að líta svo á að með þeim dómi hafi rétturinn staðfest fyrri niðurstöðu sína í máli nr. 22/2004 um að einhliða samin ákvæði sem þessi í váttryggingarskilmálum væru hvorki óeðlileg eða óvenjuleg þannig að víkja beri þeim til hliðar í skilningi 36., 36. gr. b. eða 26. gr. c. laga um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga nr. 7/1936.

Eftir stendur þá að að taka afstöðu til þeirrar aðstöðu sem uppi er í máli M þar sem greiðsla bóta hefur áður farið fram á grundvelli matsgerðar sem liggur fyrir innan þriggja ára frá slysdegi, þess fyrirvara sem lögmaður M gerði við uppgjör slíkra bóta og þýðingu hans við túlkun ákvæðisins með hliðsjón af niðurstöðu seinni matsgerðar sem lá fyrir eftir rúm fimm ár frá slysdegi. Í fyrrnefndum dómi Hæstaréttar eru forsendur héraðsdóms staðfestar, en þar kemur fram að þegar fyrirvari varð gerður við greiðslu bóta hafi ekkert legið fyrir í málinu um að váttryggingafélagið hafi við það tækifæri samþykkt að víkja frá skilmálum slysatryggingar og þannig fallist á að hægt væri að byggja bótarétt á matsgerð sem aflað yrði síðar. Verður því að leggja til grundvallar að slíkt samþykki V hefði þurft að liggja fyrir með skýrum hætti til að M gæti krafist bóta á grundvelli matsgerðarinnar frá 15. janúar 2020. Þegar litið er til gagna þessa máls er ekki að sjá að slíkt samþykki hafi legið fyrir og telst frekari bótaréttur M því ekki fyrir hendi úr slysatryggingu launþega X hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr slysatryggingu launþega sveitafélagsins X hjá V.

Reykjavík, 9. júní 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Jóhann Tómas Sigurðsson lögm.